

agentura se s vámi spojí a dopisem nebo i osobně se snaží vás přimět k placení dluhu. V této fázi je stále možno situaci řešit dohodou, ale k dluhu a jeho úrokům se přičítají penále a poplatky za práci agentury.

- Věřitel také může pohledávku prodat jiné firmě, a o tom vás musí písemně informovat. Nová firma po vás bude peníze vymáhat místo původního věřitele.
- Věřitel na vás dá žalobu k soudu, soud rozhodne ve zjednodušeném řízení bez vás – vydá tzv. platební rozkaz. Platební rozkaz vám musí být doručen – pokud není doručen, soud jej zruší a nařídí jednání, na které vás pozve. Proti platebnímu rozkazu lze podat odpor (lhůta je krátká – uvedena v rozkazu) a soud také nařídí jednání. Výsledkem bude rozsudek, proti rozsudku můžete podat odvolání.

Pozor! Rozsudek nabývá právní moci, i když není doručen nebo ho odmítnete převzít!

- Odpor proti platebnímu rozkazu nebo odvolání proti rozsudku mají šanci, pokud dokážete, že tvrzení není pravda nebo že dluh už platíte. Toto je poslední možnost námitek, pokud po vás někdo vymáhá peníze nespravedlivě. Pokud důkazy nemáte, odvolání vám získá více času, ale dluh budete muset zaplatit stejně, a navíc se druhým rozhodováním soudu zvýší soudní poplatky.
- Až rozhodnutí soudu nabude právní moci, věřitel předá záležitost exekutorovi.
- Soudní poplatky jsou vyčísleny v rozsudku a zvyšují váš původní dluh.

8

Exekuce, výkon rozhodnutí

- Věřitel najde (určí) exekutora a ten požádá soud o pověření k provedení exekuce. Soud nařídí exekuci – vydá tzv. usnesení o nařízení exekuce. Soud **nenarídí způsob provedení** – o způsobu provedení **rozhoduje sám exekutor**.
- Usnesení se doručí věřiteli a dlužníkovi, dále například katastrálnímu úřadu, evidenci majitelů motorových vozidel, zaměstnavateli. Po převzetí usnesení nesmíte se svým majetkem nakládat (prodat, darovat).
- Exekutor vydá exekuční příkaz ohledně majetku, který má být exekucí postižen. Může to být zabavení peněz na účtu, exekutor může prodat váš majetek (auto, dům) nebo věci, které zabaví v bytě. **Pozor! Může to být i z bytu někoho jiného, pokud zde dlužník bydlel.**
- Na úhradu dluhů v exekuci exekutor tzv. obstaví váš účet – zabavuje všechny peníze, které na účtu máte a které vám na účet přijdou. V exekuci je možné zabavit také část sociálních dávek. Musí vám zbýt pouze tzv. nezabavitelné minimum, které je 2/3 částky životního minima.
- Exekutoři jsou buď soudní, nebo soukromí, jednotlivé exekutorské úřady se liší v tom, jak jednají s lidmi. Exekutor vykonává státní moc a je nezákonné mu bránit v činnosti.
- I ve fázi exekuce doporučujeme s exekutorem jednat a domluvit se s ním na řešení, přesvědčit ho, aby neprovedl variantu, která je pro vás horší než jiná.
- Za exekuci si exekutor účtuje vysoké poplatky, které musíte zaplatit také vy. Dostanete je v podobě příkazu k úhradě nákladů exekuce.

9

Můžete se proti exekuci bránit?

- Proti usnesení soudu o nařízení exekuce je možnost se odvolat, ale jestliže nemáte mimořádné argumenty (například že celý dluh jste již zaplatil/a), nařízení exekuce proti vám to již neovlivní.
- Proti neoprávněnému zabavení věci exekutorem lze podat žalobu na vyloučení věci z exekučního řízení. U exekutora lze podat návrh na zastavení exekuce pro nepřípustnost (například když stahuje z účtu pravidelně zasílanou mzdu, a přitom nebyly nařizeny srážky ze mzdy).
- Proti příkazu k úhradě nákladů exekuce můžete u exekutora podat námitku do 3 dnů od doručení.

Nevyhoví-li vašim námitkám exekutor, obraťte se hned na soud; ten o vašich námitkách rozhodne do 15 dnů.

! Pozor! Pohledávky státních úřadů (například daně, sociální a nemocenské pojištění) mohou být vymáhány exekucí bez rozhodování soudu.

- Jestli jste se smlouvou podepsal/a rozhodčí doložku nebo tzv. doložku vykonatelnosti, může být pohledávka vymáhána exekucí bez rozhodnutí soudu.

10

Jak ovlivní dluhy váš život? Jsou možnosti se dluhů zbavit?

- Budete v evidenci (v registru) dlužníků – pravděpodobně budete mít potíže půjčit si peníze v budoucnu.
- Máte-li u banky úvěr a zároveň bankovní účet, a jste-li v prodlení s platbou: peníze, které na tento běžný účet přijdou, může banka převést na uhrazení dluhu sama bez rozhodnutí soudu nebo exekutora.
- Pokud máte tzv. obstavený účet – účet je zablokovaný, jsou zabaveny všechny peníze, které vám přijdou na účet.
- Existuje možnost tzv. refinancování dluhů, konsolidace – sjednocení více půjček do jedné. Dá se použít v situaci, kdy ještě splácíte podle smlouvy. Konsolidace nesníží dlužnou částku, jen sníží měsíční splátky, splácení bude trvat déle. Obráťte se na renomovanou banku.
- Nabídky, že za vás někdo vyřeší vaše dluhy, jsou velmi rizikové! Soukromá firma nebo jednotlivec nabízející zbavení dluhů nedělají nic jiného, než můžete dělat vy sám/a: kontaktuje věřitele, požádá o splátkový kalendář. Vy však nemáte pod kontrolou, kolik z vašich plateb jim předává! Často jde o neseřízní firmy!

11

Úpadek, insolvenční řízení

- Je-li hodnota vašeho majetku nižší než součet vašich dluhů, můžete být v úpadku. Za určitých podmínek může být pro dlužníka výhodné, podá-li sám na sebe insolvenční návrh k soudu. Soud prozkoumá vaše majetkové poměry v insolvenčním řízení.

12

Oddlužení (osobní bankrot)

- Jedná se o provedení úpadku.
- Návrh na povolení oddlužení může podat pouze dlužník, a to k soudu. K návrhu musí doložit řadu dokumentů (přehledy o příjmech, o majetku, souhlas manžela apod.). Soud posuzuje, zda je dlužník poctivý a zda jeho plán oddlužení je reálný. Věřitelům se totiž musí na úhradu jejich pohledávek dostat alespoň 30 %.
- Jestliže soud oddlužení povolí, věřitelé rozhodnou, zda bude rozprodán dlužníkuv majetek, nebo zda dlužník bude po dobu příštích 5 let odevzdávat téměř všechny své příjmy. Dlužníkovi bude zbývat na život pouze minimální částka podle rozhodnutí soudu.
- Jestliže dlužník řádně plán oddlužení splní, soud rozhodne, že se mu zbytek dluhů promíjí. Jinak na majetek dlužníka vyhlásí konkurz.

Ve finančních problémech vám doporučujeme obrátit se o pomoc buď na poradny Centra pro integraci cizinců (bližší informace na www.cicpraha.org), nebo na specializované poradny pro lidi ve finančních potížích:

Občanské poradny – <http://dluhy.obcanskeporadny.cz/> Poradna při finanční tísni – www.financnitisen.cz

Tento leták a další informace najdete na: www.cicpraha.org/infoservis
Obsah letáku je platný k datu jeho vydání a do budoucna nelze vyloučit případné změny.

centrum
pro integraci
cizinců o.s.

FINANCE A PENÍZE

ZDARMA volejte o PŮJČKU na
tel. 800 220 202

Půjčky do 24 hod. 728 855
940.

„OSOBNÍ BANKROT - není
vražda“. Dluhy, Exekuce, Půjčky,
Pokuty, vše se dá řešit!!!!
Nově pro VÁS i ve Vašem měs-
tě. volejte ZDARMA 800 800
106 nebo nás navštivte.

PENÍZE VŠEM. DNES VÁM
PŮJČÍME, KOLIK POTŘEBUJE-
TE

PENÍZE BEZ POPL. PŘEDEM
PŘÍJEDEME ZA VÁMI HNED

PŮJČKY A DLUHY – CO MŮŽETE DĚLAT

1

Co je dluh a jak může vzniknout?

- ▶ Dluh je nesplacený závazek, zpravidla peněžní. Dluh vzniká, když:
 - neuhradíte sjednanou službu (dopravné, nájemné, plyn, elektřina, telefon, internet)
 - neuhradíte zákonem stanovené odvody v řádné výši a včas (pojistné na sociální zabezpečení, na zdravotní pojištění, daně)
 - si půjčíte hotové peníze
 - přečerpáte svoji platební, kreditní kartu (dostanete se do debetu) a nevyrovnáte tuto minusovou částku podle sjednané smlouvy o platební kartě
 - dáte záruku bance za půjčku jiné osobě, jste tzv. ručitel; když tato osoba půjčku nesplácí, banka bude chtít peníze po vás
- ▶ Problém můžete mít, i když dluh způsobil někdo jiný:
 - příbuzní, kteří bydlí nebo bydleli u vás – může k vám přijít exekutor
 - závazky manžela/manželky – dluhy druhého z manželů patří do tzv. společného jmění manželů a jste za ně odpovědný/á, i když nežijete ve společné domácnosti, a i když jde o dluhy z podnikání

Informační leták byl vytištěn v rámci projektu
podpořeného Evropským fondem pro integraci
státních příslušníků třetích zemí.

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

2

Co můžete hned udělat proti vzniku dluhu?

- Zpožděním při platbách mohou vzniknout dluhy, i když jste si nic nepůjčil/a. Každá instituce má svá pravidla pro případ zpoždění. Procenta, která jsou připočítávána, se obvykle nazývají penále.
- Povinné pojištění – sociální, zdravotní a daně (zálohy na daně) platte včas a ve správné výši.
- Platte řádně za všechny služby spojené s užíváním bytu (nájemné, plyn, elektřina, telefon, internet...). Jestliže toto má na starost někdo jiný z rodiny, čas od času si ověřte, zda bylo zapláceno.
- Chcete-li ukončit nějakou smlouvu, která vás zavazuje k placení, dejte výpověď včas a zjistěte si, jak dlouho ještě je třeba službu platit (výpovědní doba).
- Při stěhování sám/a osobně ukončete smlouvu na služby, které jsou napsané na vás u příslušné společnosti (plynárny, elektřina).
- Oznamujte změny adresy institucím, se kterými máte sjednané služby, zajistěte si bezproblémové doručování pošty.
- Pokud neplatíte podle smlouvy za určitou službu, může vám ji provozovatel vypnout.

Pozor! Smlouva o službě může být stále platná a měsíční platby se přičítají.

- Podnikající manžel může **včas** podat návrh k soudu na **zúžení rozsahu společného jmění**.
- Máte-li společný úvěr na nemovitost (hypotéku), při rozchodu nebo před rozvodem si sjednejte tzv. přeúvěrování, refinancování. Poradí vám vaše banka. Pokud to neuděláte, musíte úvěr stále platit, i když jste se odstěhoval/a!
- Vždy si zakupte jízdenku nebo časový kupon. Pokud se stane, že jedete „načerno“, tedy bez jízdenky, uhradte co nejdříve vzniklou pohledávku dopravci. **Nenechte malou částku vzrůst o velké poplatky jako postih za to, že jste se opozdil/a s platbou!**

3

Půjčování hotových peněz

► Potřebujete si nutně půjčit peníze?

- Požádejte někoho z příbuzných nebo přátel o půjčku bez úroku nebo s malým úrokem.
- Jestliže tuto možnost nemáte, půjčte si u zavedené banky. Půjčka u banky je bezpečnější.
- Nepůjčujte si od tzv. nebankovních institucí, které vám půjčí ochotně. Jejich půjčky jsou vyřízeny rychle, bez ručitele a bez dokladu o příjmu. Jsou rizikovější, mají vyšší úroky, poplatky a horší podmínky při problémech se splácením.
- Vyhňte se nabídkám na internetu, na ulici, inzerátům v novinách, teletextu, nereagujte na telefonické nabídky a na nabídky lidí, kteří vás sami kontaktují.

! Pokud jste si půjčili peníze v hotovosti, je potřeba půjčku splácet podle smlouvy o půjčce nebo úvěru. Váš prvořadý úkol je zajistit si pravidelný dostatečný příjem. Mějte vždy připravené záložní řešení pro případ výpadku příjmu nebo mimořádné události.

4

Spotřebitelské úvěry a nákup zboží na splátky

- Existuje více druhů úvěrů. Spotřebitelské úvěry mají větší zákonnou ochranu, jsou to některé úvěry od 5000 Kč.
- Na nákup zboží nebo služeb je vám nabídnuta půjčka s možností odložení počátku splátek o nějakou dobu (nejčastěji týdny, měsíce).
- Říká-li reklama, že úrok je „od 7 %“, je pravděpodobné, že vy budete splácet úrok vyšší.
- Podmínky smlouvy musejí být jednoduché a srozumitelné, jinak na ni nepřistupujte.
- Pokud nemáte možnost splácet rychle a vyšší částky, úroky z prodlení narůstají progresivně – jsou v čase čím dál tím vyšší.

! Podle zákona můžete odstoupit od takové smlouvy do 14 dnů i bez udání důvodu. Spotřebitelský úvěr můžete také s okamžitou platností vypovědět, a tím ukončit.

SPOTŘEBITELSKÉ ÚVĚRY MOHOU MÍT I JINÉ PODOBY:

► 1. Nevyžádané platební karty

Může se stát, že dostanete (poštou, rozdáváním při otevření nového obchodu) nevyžádanou platební kartu s tzv. předschváleným úvěrem; může následovat i telefonát vybízející k jejímu použití. Pokud tuto kartu aktivujete – vložíte ji do bankomatu nebo na ni něco koupíte, uzavíráte tím smlouvu o půjčce, jejíž podmínky neznáte.

► 2. Prodejní akce, předváděcí zájezd, podomní prodej

- Můžete být pozván/a na prodejní akci – prezentaci výrobků nebo služeb slibující výhodné ceny a bonusy (dárky zdarma, oběd).
- Na takové akci si nemůžete zboží důkladně prohlédnout a smlouvu o koupi uzavíráte přímo na akci. Součástí nákupu zboží na akci je obvykle smlouva o půjčce. Jste nucen/a k rychlému rozhodnutí, přitom nabízené zboží nemá pravděpodobně prezentované kvality a je předražené.
- Stejně riziko má podomní prodej (prodejce vás přímo kontaktuje doma nebo na ulici s nabídkou telefonu, plynu, elektřiny...). Vždy si prověřte, zda nejde o podvod!
- Od této smlouvy o půjčce můžete také odstoupit a vrátit zboží do 14 dnů bez udání důvodu.

► 3. Manipulace „výhrou“

Poštou nebo telefonem vám je sděleno, že jste vyhrál/a nebo že jste se dostal/a do slosování o něco v soutěži, kam jste se nepřihlásil/a. Pro „opravdovou“ výhru musíte ještě něco udělat – zatelefonovat, přijít, objednat zboží za nevýhodných podmínek, a zejména dát své osobní údaje (i číslo účtu a jiné údaje, které mohou být zneužity!) Jedná se o odvod – nereagujte!

5

Smlouva o půjčce, úvěru

Při sjednání půjčky nebo úvěru (dále půjčka) je uzavírána smlouva. Podmínky, za kterých si půjčujete, musejí být srozumitelné. Potřebujete znát: celkovou částku, úrok a způsob jeho výpočtu, datum, ke kterému chce mít věřitel splátku na účtu. K půjčce se připojují nejen úroky, ale také další poplatky – za vyřízení půjčky, za měsíční vedení účtu, poplatky za změnu způsobu placení, penále z prodlení

za pozdní platby a jiné smluvní pokuty. Zjistěte si, jak je upravena situace, když nebudete schopni splácet, ale také jaké jsou sankce za předčasné splacení. Součástí smlouvy na vyšší částky je také některá z forem ručení:

- buď věřitel chce, aby ještě další osoba dala záruku – je to ručitel, a v případě, že dlužník půjčku nesplácí, bude věřitel požadovat peníze od ručitele
- ručení je zajištěno nemovitostí vaší nebo někoho jiného
- ručení směnkou – některé nebankovní společnosti vyžadují, abyste podepsal/a společně se smlouvou také tzv. směnku, na které není vyplněna částka a datum, a použijí ji proti vám v případě, když neplatíte. Podepsat záruku směnkou důrazně nedoporučujeme!

Jestliže dlužník neplní dobrovolně své závazky ze smlouvy a obě strany se nemožou dohodnout, rozhoduje o právech a povinnostech soud. Výjimkou je, pokud součástí nebo přílohou smlouvy je tzv. rozhodčí doložka. Jestliže podepíšete smlouvu s rozhodčí doložkou, znamená to, že souhlasíte s tím, že spor v případě neplacení nebude řešit soud, ale rozhodce. Rozhodce určuje věřitel. Rozhodce bude jednat ve prospěch věřitele, ne v prospěch vás, a proti jeho rozhodnutí se nemůžete odvolat.

6

Co se bude dít, když nebudete splácet?

- I když se s platbou oproti sjednanému datu opozdíte jen o několik dní, může dojít k prodlení.
- Pokud se dostanete do dluhů, je třeba splácet v první řadě dluhy, které vás nejvíce ohrožují – za nájem, za energie, půjčky s nejméně výhodnými podmínkami, výživné.

! Pozor! Neplacení výživného je trestný čin, hrozí vám vězení.

- Jestliže nemůžete splácet podle smlouvy, co nejdříve informujte instituci, se kterou jste smlouvu uzavřel/a. Můžete žádat o snížení splátek, tzv. splátkový kalendář. Váš návrh musí být takový, abyste ho mohl/a dodržet. Je pravděpodobné, že věřitel bude ochoten s vámi o změně plateb jednat, ale má právo vaši žádosti nevyhovět. Nenechte se odradit a požádejte o splátkový kalendář znovu. Současně posílejte na splacení dluhu pravidelně alespoň menší částky. Případný soud přihlédne k vaší snaze situaci řešit.
- O odklad splátky můžete žádat na krátkou dobu, ale věřitel nemusí souhlasit.
- S věřitelem vždy jednejte písemně! Pokud mu budete pouze telefonovat, věřitel může po čase telefonickou dohodu popřít. Z osobního jednání si odnese písemný výsledek – například dohodu o změně splátek.
- Splátky nejprve jdou na splácení úroků a poplatků, pak teprve umožňují samotný dluh! Proto při splácení příliš malých částek mohou souběžně narůstat poplatky z prodlení a celkový dluh se nezmenšuje, může se i zvyšovat.
- Nepředpokládejte, že si vaše platby instituce sama „přeúčtuje“ do správných položek. (Příklady: Přesto, že máte přeplatek u plynárny v jednom období a nedoplatek v druhém, plynárna vás bude o nedoplatek upomínat. Dvě pokuty u dopravního podniku budou ve dvou různých žalobách.)

7

Vymáhání

Pokud nesplácíte z jakéhokoli důvodu dluh a nedohodl/a jste se s věřitelem na novém postupu, můžete čekat:

- Někdy vám věřitel pošle jednu nebo více upomínek. Některé společnosti to nedělají a pohledávku postupují rovnou advokátní kanceláři nebo vymáhací agentuře. Advokátní kancelář nebo vymáhací